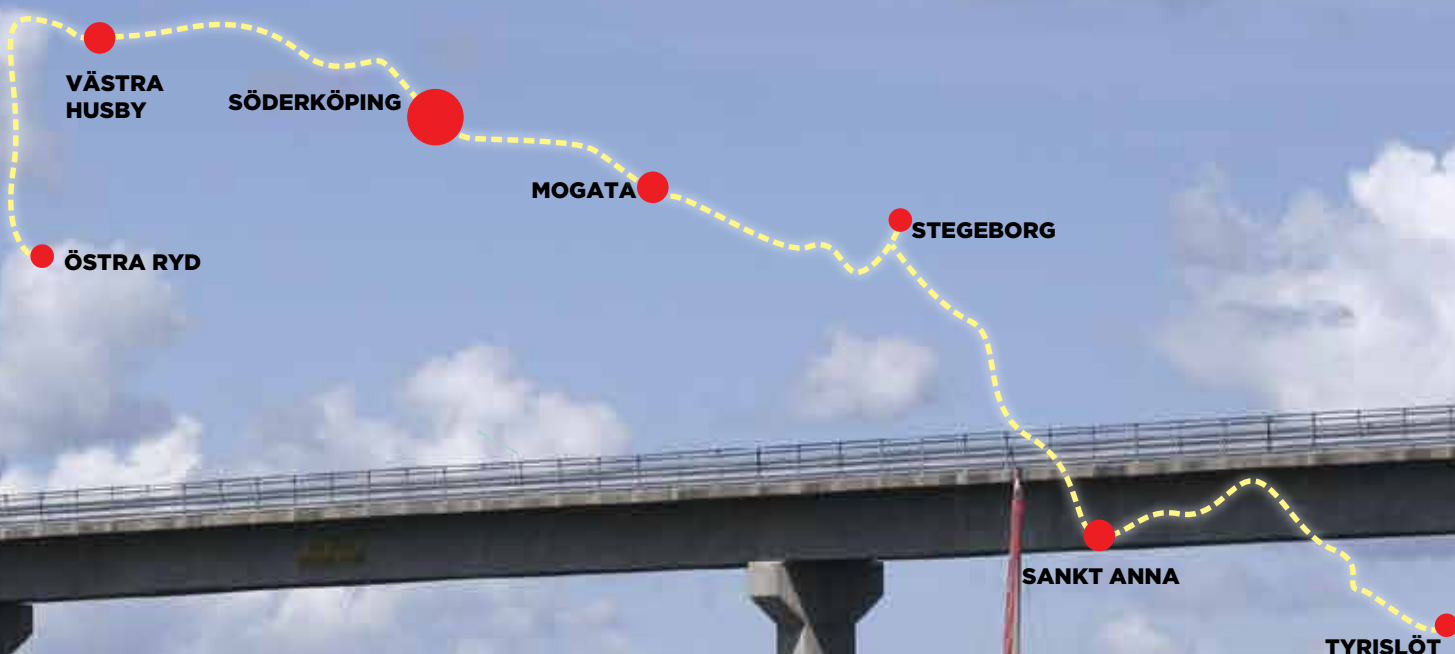

FIBERNYTT

Information om utbyggnaden av stamnätsfiber till landsbygden i Söderköpings kommun

Nr 2, december 2012

ÖPPET MÖTE I RAMUNDERSALONGEN

MAGNUS BERGE

BYALAGEN

ÖSTEN & BARBRO

Söderköpings kommun

Fibernytt redaktion

Ansvarig utgivare

Michael Botvidsson, teknisk chef, Söderköpings kommun
Projektägare utbyggnad stamnätsfiber etapp I
E-post: michael.botvidsson@soderkoping.se

Redaktör och skribent

Eva Quist, EQ Kommunikation AB,
E-post: info@eqkommunikation.se

Form, foto och illustration

Klas Earlingh, Klas reklam,
E-post: klas@klasreklam.se

Talespersoner byalag

Barbro Tjernström, ansvarig för byalag östra kommundelen
(öst E22)
Telefon: 0121-22181
E-post: barbro.tjernstrom@tele2.se

Östen Johansson, ansvarig för byalag västra kommundelen
(väst E22)
Telefon: 011-74034, 0707-407303
E-post: rydjohan@gmail.com

Utskick

Söderköpings kommun

Abonnera på nyhetsbrevet

Fibernytt är Söderköpings kommuns information om den pågående utbyggnaden av fiberstamnät till landsbygden. Nyhetsbrevet utkommer med 6 nummer per år och mejlas till alla som anmält sitt intresse för utbyggnaden av bredband via stamnätsfiber till landsbygden i Söderköpings kommun.

Utskicket går även till länsstyrelsen, kommunens politiker, tjänstemän, grannkommuner och media.

Anmäl dig till michael.botvidsson@soderkoping.se för kommande utskick av information kring utbyggnaden av fiberstamnätet.

Nästa nummer utkommer 8 februari 2013

Så arbetar vi med frågan om fiberbredband

KS-ordförande Magnus Berge ger en historisk exposé och beskrivning av hur man arbetar med frågan om fiberbredband i kommunen.

Vi får börja med att backa ända till 2001. Det var då Sverige första gången satsade på att bygga ut infrastrukturen för digital kommunikation. Söderköping, Valdemarsvik och Norrköping var snabbt på. De valde att göra gemensam sak och satsade tillsammans med Skanova på att bygga ut ADSL, baserat på kopparnätet.

– Vi var då ensamma i länet om att välja det spåret. Vi har sedan dess haft ett system som fungerat. De västra delarna av länet valde fiber redan då. 2010 kom en kraftfull uppmaning från länsstyrelsen om att den infrastruktur vi har inte är tillräcklig och inte kommer hålla för framtiden.

Då hade också Telia tagit beslut om nedmontering av kopparnätet. Länsstyrelsen såg detta som ett hot mot landsbygden och uppmanade oss kommuner att börja investera.

2011 tog vi med konsult hjälp fram ett program på hur och varför vi skulle kunna komma upp i de nivåer om 40% tillgänglighet år 2015 och 90 % 2020, med minst 100 Mbit/s, som finns i de nationella målen. Enligt planen ska kommunen satsa 15 miljoner i ett 5-årigt projekt för utbyggnad.

Under 2011 har vi haft kontakt med alla aktörer i länet – Telia, Eddima, Utsikt (som är Linköpings stadsnät) med flera. Vi har också byggt upp en arbetsmodell med Norrköping, Valdemarsvik och Linköping.

I december 2011 skickade vi in en ansökan om bidrag för att bygga ett kommersiellt stamnät för fiber. Vi var de enda som var intresserade och fick kanske därför ett generöst bidrag. 18 miljoner kronor – från Jordbruksverket och EU-medel via Länsstyrelsen. Nu har vi byggt en organisation för det kommande nätet. Det finns ingen anledning att uppfinna hjulet själva. De flesta andra kommuner i landet hade redan gjort samma sak. Så vi har valt att samarbeta och dra nytta av erfarenheterna.

I augusti 2012 fattades KS-beslut om att bygga ut fiberstamnätet i en första etapp I. 12 miljoner används (av de 15 milj vi totalt avser satsa).

Men den utbyggnaden räcker inte. Vi kommer inte nå 90% täckning till år 2020. Det kommer behövas ytterligare investeringar. Därför är det bra att också företag och fastighetsägare satsar.

Nu är arbetet igång och vi förväntar oss ett färdigt fiberstamnät under 2013. Projektet är 30 på miljoner men det måste investeras minst 60 miljoner kr för att komma i mål. Vi jobbar nu med att nå ut till hushåll, fastighetsägare och andra aktörer.

Vi är näst sista kommunen i länet som satsar på ett kommunalt nät. När det här är färdigt kommer vi ligga mycket bra till.

Samarbetsmodellen gäller

För oss är det viktigt med samverkan slår kommunstyrelsens ordförande Magnus Berge fast när vi får en pratstund i samband med mötet med allmänheten om stamnätsfiber till landsbygden i Söderköping. Samverkan med våra grannar när det gäller utbyggnaden av vår infrastruktur. Här får inte uppstå någon "gränsproblematik".

– Vi behöver redundanta nät som knyter ihop och leder vidare genom landet. Vi lever ju inte isolerat i vår kommun. Allt hänger ihop och det är viktigt att vi är med och skapar redundans och kloka kopplingar, menar Magnus Berge.

Kan du ge något exempel?

– Ett konkret sådant är att vi planerar koppla ihop oss med Norrköping kommuns nät via Stegeborg. För att knyta samman med Valdemarsvik ska en förstudie göras som tar nätet via Östra Ryd till Ringarum.

Hur togs initiativet till bredbandsarbetet?

– Vi har ända sedan 2001, då Sverige första gången satsade på att bygga ut infrastrukturen för digital kommunikation, samverkat med våra grannar – Norrköping och Valdemarsvikskommuner. Samarbetet är viktigt för att kunna skapa gemensamma upplägg och koncept men också för att utbyta erfarenheter.

Vi har regelbundna möten där såväl tjänstemän som politiker och strateger träffas.

Regionalt offentligt nät

– Ytterst finns en ambition kring ett regionalt offentligt nät, säger Magnus Berge vidare. Diskussioner förs kring ett regionsamarbete med Vökby- nätet (Vadstena, Ödeshögs, Kinda, Boxholms och Ydre-kommuner) samt Utsikt (Linköping) i dess östra del. För tillfället är vi inte i fas rent utvecklingsmässigt. Men, när vi genomfört det här projektet kommer diskussionerna om regionnätet kunna konkretiseras.

– Jag ser det som mycket positivt med det engagemang som Telia med flera aktörer visar och lägger ner i arbetet med vår bredbandsfiberutbyggnad. Dessa investeringar blir något av nyckeln till ett fullständigt, konkurrensutsatt öppet nät, säger Magnus Berge avslutningsvis.

Kommunsamverkansmöte kring stamnätsfiber hösten 2012
bordet runt fr v namn, Karin Jonsson (C), Claes Rydgren (S) båda Norrköping, Tomas Zingmark IT Strateg Valdemarsvik, Erland Olausson (S) Valdemarsvik, Johnny Eriksson projektledare Norrköpingvatten AB, Roger Eriksson IT-strateg Norrköpings kommun, Michael Botvidsson och Magnus Berge (C) båda Söderköping.

Referat från mötet om fiberutbyggnaden i Salong Ramunder 20/11 2012

Öppna nät och samverkan – den röda tråden

Att fiberutbyggnaden till landsbygden intresserar och engagerar vittnar det öppna mötet med allmänheten om. Bion i Salong Ramunder blev snabbt överfull och extra stolar fick ställas fram långt upp på scenen för att alla skulle få plats.

KS-ordförande Magnus Berge inledde med att ge en bakgrundsbild kring hur man arbetat med frågan om fiberbredband i kommunen genom åren. Vi får tillbaka ända till 2001. Det var då Sverige första gången satsade på att bygga ut infrastrukturen för digital kommunikation. [Läs artikeln här intill]

Dagens möte syftade till att erbjuda möjlighet för alla intresserade att skaffa sig en tydligare bild av vad alla aktörer har för roll och intentioner samt inte minst att ställa frågor.

Forts. nästa sida...

Aktörerna

Kommunikationsoperatören (KO) **Telia** fanns på plats genom **Mikael Jarndahl**. Han berättade att Telia vill vara med i utbyggnaden på kommersiella villkor och att man för diskussion med kommunen. Telia driver ett operatörsneutralt nät. Som KO har Telia avtal med ett antal tjänsteleverantörer. De marknadsför sina tjänster i form av bredband, telefoni och tv, direkt till dig som slutkund. På portalsidan bredbandswebben.se väljer du själv de tjänster du önskar få del av.

Mikael Jarndahl tryckte på vikten av drift och övervakning. Telia svarar för sådan för hela landet under årets samtliga dagar och dygnets alla timmar. För Telia är det viktigt med standardisering – dvs de vill ha stora volymer och att det är lika för alla överallt.

Näste talare var **Jörgen Lindholm**, nätchef på **Skanova**. Skanovas optofibernet (tidigare Telia) sträcker sig från Skåne till Norrland. Det är transportnät som kopplar ihop telestationer.

Jörgen sa att de blivit utskälda för att de inte öppnat upp och visar sina kartor över var det vittförgrenade nätet går. Numera har de förstått kritiken och försöker nu bli bättre på det – varpå han exemplifierade med att visa ett kopplingschema – som dessvärre inte lämpade sig för en powerpointpresentation men förhoppningsvis ger tydlighet i skarpa lägen.

Jörgen konstaterade vidare att det egentligen inte är något fel på koptarnätet men dagens krav gör att det numera inte räcker till. Därför är det numera fiber man bygger ut med. Därefter exemplifierade han hur olika Skanovaprojekt skulle kunna gå till. Byalagen bygger, sköter all administration och söker finansiering. När nätet är klart köper Skanova det av byalaget.

Eddima är ett företag som erbjuder optofiberteknik och gjorde sin första bredbandsinstallation 1990.

Börje Jonsson heter ägaren och var kvällens tredje gäst. Börje berättade att Eddima äger och driver Sörpnet - stadsnätet i Söderköping sedan sju år. Ett nät som fortfarande byggs ut och som också det är ett öppet nät med konkurrens på alla nivåer, enligt Börje. Eddima tar hand om planering, projektering, installation och uppkoppling av fibernet. Tjänsteleverantören som Eddima har avtal med idag är Banhof men man arbetar på att få till ett större och bredare utbud.

– Det är vår förhoppning är att du ska ansluta dig till kommunens nät, sade Börje avslutningsvis.

Hur gör vår granne?

I Norrköpings kommun är det **Norrköping Vatten** som har uppdraget att driva projektet med fiberutbyggnaden till landsbygden, berättade projektledaren **Jonny Eriksson**. (I Söderköpings kommun ligger uppdraget på Tekniska förvaltningen med Michael Botvidsson som projektägare). Vi ligger ungefär ett år före er, fortsatte Johnny, däremot finns inget stadsnät där som ni har här i Söderköping.

– Vi håller som bäst på och tecknar avtal med fiberföreningarna (byalagen), sa Johnny Eriksson vidare. Norrköpings kommuns mål är heller inte riktigt lika ambitiöst som ert. Vi säger att om 90 procent kan nå stamnätet år 2020 har vi lyckats.

Arbetet handlar mycket om samarbete. Det gäller att bygga smart och se till att skapa ring med till exempel Söderköping för att nå också dem som finns vid gränserna. 2013 fokuserar vi på områden vid Bråviken för att kunna bilda ring med Nyköping. 2015 siktar vi på att ha kopplat ihop Vikbolandet med Stegeborg för att få ring med Söderköping. Eddima och Skanova är de enda som har nät idag i Norrköpings kommun.

Norrköpings kommun har inget krav på att det ska vara ekonomiska föreningar som utgör byalagen, berättar Johnny Eriksson vidare. Rent skattetekniskt kan det bli krångligt och det finns fallgropar med det systemet. Vi har därför valt att lämna det kravet och går nu på länsstyrelsens önskan/begäran om att det måste vara någon form av förening – till exempel intresseförening, ideell förening, enkelt bolag.

I rutan nedan kan du ta del av kostnader och hur det går till via ett konkret exempel från bredbandsföreningen i Vånga som Johnny presenterade.

Forts. nästa sida...

Dagens lösning vs kommande fiber – vad kommer det kosta?

En fråga många ställer sig är hur mycket fibern med alla tjänster kommer att kosta mig per månad när den väl är på plats. Man vet ju vad man har att rätta sig efter idag men inte hur stor kostnaden blir sedan. Vid informationsmötet den 20 november beskrev Johnny Eriksson, Norrköping Vatten detta genom ett referensfall från Vånga (Norrköpings kommun). **Familjen Eklund** betalar idag 767 kronor i månaden för sitt 30 M/bit bredband, hyra av modem, telefoni,

TV-boxer mix och kortavgift. Om de ansluter till den kommande fibern kommer de betala 446 kronor/månad för minst 100M/bit. I den kostnaden svarar kortavgiften för 39 kronor. Alla övriga kostnader man har i dagsläget - hyra av modem, telefoni, TV med cirka 20 kanaler ingår. Om anslutningsavgift på 9900:-, grävning ca 10 000:- och bidraget man får (om man binder sig för 2 år) är 6000:-, blir den totala anslutningskostnaden 13 900:-. Vilket skulle innebära att investeringen är återbetald på 3,6 år.

Kommunens projekt – ett alternativ

Så var det dags för Michael Botvidsson, projektägare av kommunens fiberstamnätsprojekt, att ta vid.

– Vi vill att du ska få ett tryggt och bra alternativ och att det verkligen ska vara ett alternativ. Vi bygger där dagens nät inte finns eller inte är komplett. Vi erbjuder samma tjänster som de andra, kanske fler? - och vi kommer konkurrensutsätta alla kommunikationsoperatörer för att ni ska få det bästa marknaden har. Vi gör det för er skull. Satsningen är långsiktig.

– Just nu är vi igång med projektering och att bygga stamnätet samt arbetar intensivt med att förbereda för spridningsnäten. Vi skriver avtal och handlar upp t.ex. grävning [mer om specifika grävkostnader för spridningsnäten på sid 9], fortsatte Michael Botvidsson. Vi går med i spridningsnäten tillsammans med föreningarna/byalagen för att de verkligen ska bli byggda.

Målsättningen är vidare att kunna erbjuda samma marknadsbidrag som Norrköping har i sitt erbjudande, sade Botvidsson avslutningsvis.

Så jobbar bredbandsföreningarna

Barbro Tjernström ordförande i Bredband Sankt Anna ek. förening berättade om föreningens arbete och att det sker tillsammans med kommunen. Barbro ansvarar för verksamheten i bredbandsföreningen öster om E22 medan Östen Johansson är den som håller ihop arbetet väster om E22. Just nu handlar det väldigt mycket om att sprida information om hur processen för det kommande fiberstamnätet ser ut. Vi måste nå fram till alla som är intresserade av bredbandsfiber och få dem att ge sig till känna. När vi vet var alla finns kan vi börja planera för de kommande spridningsnäten – dvs de nät som kommer gå från stamnätet ut till alla fastighetsägare. Idag har vi 500 medlemmar – men vi vet ju att det finns många fler som behöver få fiber till sina fastigheter. Man anmäler sig genom att sätta in 300 kronor på bg 759-3239 samt ange namn, adress, fastighetsbeteckning samt tel/epost. Vi måste bli fler för att kunna få till våra spridningsnät!

Siste talare innan frågestunden, var **Jan Siverskog**, medlem i **Drothem 123**. Han talade om den nu genomförda utbyggnaden till Drothem 123 som man utfört i egen regi och i samarbete med Telia och Skanova. Föreningen är nöjd med det pris och det utbud de erbjudits. 90 fastigheter, av 120, är idag anslutna till nätet som kommer aktiveras senare i år/nästa år. För det har de betalat 15 000 kr plus grävning på egen tomt.

Vad kostar det att gräva?

Många undrar över kostnaderna för grävning. Här kommer prislista (med reservation för eventuella prisjusteringar) för de kostnader som uppstår i samband med grävning för spridningsnätet. Det är de priser som Norrköpings och Söderköpings kommuner upphandlat och tecknat avtal kring. Obs! Detta blir bredbandsföreningarnas maxpris i de fall man inte kan gräva billigare själv.

Typ av arbete	Pris – kronor	Med eller utan moms
Schakt gräs, inkl. återställning	117:-/m	exkl. moms
Schakt råmark, inkl. återställning	82:-/m	exkl. moms
Schakt åkermark, inkl. återställning	67:- /m	exkl. moms
Schakt i gata, exkl. asfaltåterställning	152:- /m	exkl. moms
Plöjning, inkl. återställning	55:- /m	exkl. moms
Handschakt på tomtmark inkl. gräsåterställning	150:- /m	inkl. moms
Tillkommande slang, utöver 1 st	4:- /m	
Sättning gräsbrunn, exkl. mtrl	700:-/st	
Sättning gatubrunn, exkl. mtrl	1 500:-/st	

Taxan för anslutning beslutad

Nu är avgifterna för anslutning till kommunens stamfibernet fastställda genom beslut i kommunfullmäktige den 28 november 2012.

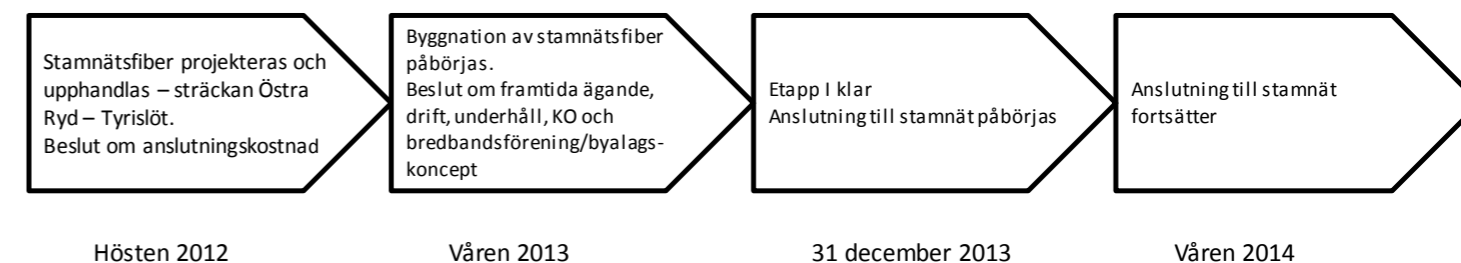
Anslutning inom bredbandsförening/byalag	9 900:-/anslutningspunkt
Passiv anslutning inom bredbandsförening/byalag	1 900:-/anslutningspunkt
Efteranslutning inom en bredbandsförening/byalag	Rörlig taxa dock lägst 9 900:-/anslutningspunkt
Anslutning stadsnät	19 000:-/fastighet och anslutning
Efteranslutning inom stadsnät	Rörlig taxa, dock lägst 19 000:-/anslutningspunkt
Svartfiber	Rörlig taxa som fastställs genom avtal.

Vad händer i projektet och hur ser tidplanen ut?

Just nu pågår ett intensivt arbete med upphandling och avtal för diverse delmoment. Det handlar om projektör, schakt, optokabel, brunnar, blåsning av fiber, svetsning, inmätning, teknikbodas osv.

Vidare ska vi handla upp kommunikationsoperatör samt komma i mål med markavtalen för stamnätet. Sträckningen är klar till 85 %, säger Mikael Botvidsson. Vår man ute i fält heter Benny Dahlqvist.

Tidplanen

Frågor och svar från öppna mötet

Alla pratar om öppet nät – vad menas?

Kommunen –

Det är ett öppet nät när alla kommunikationsoperatörer har tillgång till det till samma kostnadsbild.

Skanova förtydligade med att de säljer en reglerad produkt och att de bara har fiber.

För Telia betyder öppet nät att alla får delta på samma villkor. Se också Svenska stadsnätets definition av öppet nät, sid 22.

Ni talar bara fiber. Är det möjligt att göra det trådlöst?

Skanova – Vi fibrerar även trådlöst vilket är ett väldigt bra komplement mellan platser men så snart man vill ha in andra tjänster som t.ex HDTV fungerar inte den trådlösa tekniken. Den är för svag.

Kommunen –

PTS.se har bra information om skillnaden mellan den trådlösa tekniken och fiber. De förklarar det med att ”Inget går snabbare än ljusets hastighet”.

Johnny Eriksson förklarade att för att trådlösa system ska fungera måste man befinna sig väldigt nära masterna <400 meter och att det inte får vara några hinder i vägen (berg, täd, hus etc).

Vad är en realistisk kostnad för att gräva?

Kommunen –

Vi har gjort en upphandling av grävning vilken landade på 50:-/m i den billigaste terrängen. Snittpriset på 80:-/m. Michel Botvidsson underströk också att poängen med föreningstänket är att man delar solidariskt på kostnaderna för att jämna ut kostnadsbördan. De som ligger i slutet på spridningsnäten skulle annars aldrig få möjlighet att haka på – bara de som befinner sig nära stamnätet.

Hans Edman gav ett tips om att se till att ha kunnigt folk när man gräver då det finns väldigt mycket i marken att ta hänsyn till.

Varför använder man inte de 15 mil nät som redan finns?

Kommunen – Det finns både EU- och regeringsbeslut på att alternativ infrastruktur ska byggas ut som alternativ och komplement till monopolisterna. Vårt nät kommer bära sina egna kostnader och kommer inte ha några vinstkrav.

Hur gör man om det är mycket berg där man ska fram?

Kommunen – Om det inte alls går att gräva blir det luftledning som blir alternativet – men tillgängligheten blir tyvärr sämre. Konstaterades i detta sammanhang att man också går fram med avtal med respektive markägare.

Kommer det bli offentlig upphandling av tjänsteleverantörerna?

Ja – allt handlas upp på rätt sätt.

Vad kostar underhållet av systemet?

Kommunen – när väl allt är på plats är vår uppfattning att det inte kommer vara så dyrt.

Fibern ligger där den ligger. **Telia** hade en annan uppfattning och hänvisade till att finns 180 stadsnät (inte landsbygdsnät) i landet och de har lönsamhetsproblem.

Hur kommer kommunen gå vidare med de vita områdena på kartan – dvs de som inte får tillgång till fibernätet i etapp I?

Kommunen –

2044 hushåll kommer att kunna nå av stamfibernätet via spridningsnäten. Totalt finns det 2700 hushåll exklusive sommarboende. Vi har inget kostnadsutjämningsystem men jag tror att det behövs ett kostnadsutjämningsystem för de som får onormalt dyra grävkostnader. Då Skanova nu meddelar att de inte har något intresse att vara kvar där det inte finns underlag, när kopparnätet försvinner, innebär det att också dessa måste tas om hand. Norr om Göta kanal räknar vi med marknadskrafterna löser utbyggnaden enligt det arbete som redan är igång.

Om jag går ihop med mina grannar och förbereder allt för fiber

– hur mycket kommer det kosta mig?

Kommunen – Du betalar 9 900 plus kostnaden för grävning. Vi har vårt kostnadsutjämningsystem så att de som bor på otillgängliga ställen också ska få tillgång. Alla ska erbjudas möjlighet att delta.

Vi har redan samförlagt med E.ON vid deras grävning på Vrångö och Norra Finnö samt Västra Husby. Det blir faktiskt inte billigare men det känns mentalt bättre att kunna göra allt vid ett och samma tillfälle. Kommunikationsoperatören Telia svarar – Vi ansluter er utan anslutningsavgift.

Fråga till Skanova - Vilken täthet behöver ni i spridningsnäten för att det ska bli intressant?

Det beror på hur långt ut och hur långt bort det är från våra stationer. Vi driver en kommersiell verksamhet.

Angående kommentar på mötet, om att kommunens nät inte behövs

Det är bara att gratulera att vi till slut fick ut Telia på banan. Hade inte kommunen visat att de menade allvar med att bygga ett komplett nät för hela kommunens landsbygd hade Telia fortsatt att tjäna pengar på ett ADSL-nät som i vissa fall inte har styrfart. Vissa har tur, exempelvis norr om Göta Kanal i Drothem som befinner sig inom räckhåll för en användbar Telia/Skanova fiber.

Men, inte alla kan nå kommersiellt.

Om man lyssnade på Skanova på mötet så sa representanten att "vi kan inte nå alla", i vissa fall har man enkelfiber till en del stationer som de kan bygga ifrån. Till exempel när det gäller Stintorp/Sandsveden, där har jag hela tiden sagt åt boende i området att höra med Telia/Skanova. Det är bra att de vill vara med att konkurrera där de kan, men jag gillar inte att vissa öppet motarbetar kommunens nät. I Gårdeby, Östra Ryd exempelvis är telestationerna matade med radiolänk. Det finns ingen fiber och så är det på flera håll, även ute i skärgården, där kan vi aldrig få Telia/Skanova att bygga nät. Det går inte heller att koppla på och gräva från Telias/Skanovas nät. De har monopol på det befintliga nät som finns här o var, (trots att kommunen satsat skattepengar när det byggdes) det blir för dyrt att betala hyra för deras nät. Kommunen måste alltså bygga ett eget nät genom hela kommunen för att alla vi återstående 4-5000 hushåll skall ha en chans att få bättre uppkoppling till rimligt pris. På vissa ställen kan då näten komma att korsa varandra, men kommunen har valt att bygga sitt nät några km från det befintliga. Det måste ändå gå från Östra Ryd i väster till Tyrislöt i öster för att vi som inte har

någon fiber i närheten idag skall få fiberbredband till rimlig kostnad, eller till o med billigare än vad vissa får i Teliaalternativet.

Vi hoppas naturligtvis på samma kostnad som man har i kommunens nät i Norrköping, där anslutningsavgiften är 9 900 kr – 6 000 i rabatt = 3 990 kr + grävning för spridningsnätet. Kommunen står då för allt material oavsett avstånd till stamnätet, även konverter inne i huset ingår i anslutningsavgiften

Endast grävning/håltagning från tomtgräns in i huset får fastighetsägaren själv stå för. De flesta borde då få en total anslutningskostnad under 10 000 kr inkl. moms och en lägre månadskostnad än idag. Driftskostnaden i jämförbart nät i Norrköping ligger dessutom 200 kr billigare i månaden än motsvarande teleabonnemang.

Söderköpings kommun har redan grävt ned kanalisation – en c:a en mil lång sträcka i samförläggning med E.ON.

Kommunen handlar nu upp entreprenör för grävning och material för läggning av stamnätet från Östra Ryd i väster till Tyrislöt i öster (c:a åtta mil återstår) i den sträckning som Länsstyrelsen godkänt medfinansiering för. Kommunen skriver även markägaravtal för kommunikationsledningen, allt för att kunna påbörja grävning vid gynnsam väderlek. Sedan kommer Söderköpings och Norrköpings kommunala nät kopplas samman och troligen även med Valdemarsviks och Linköpings kommunnät för att få rundkoppling.

Östen Johansson
Samordnare bredband väst E22

Nu gäller det att samla hela bygden!

Bredbandsföreningen i öst leds av Barbro Tjernström - ytterligare en i raden av före detta politiker som engagerat sig i frågan om utvecklingen av landsbygden.

Bredband i Sankt Anna bildades i mars 2011. Syftet är att verka för utbyggnad av bredband via fiber öster om väg E22, öster om tätorten i Söderköpings kommun. Området sträcker sig från Skönberga öster ut och omfattar hela området inklusive skärgården. Föreningens styrelse består av 15 representanter från hela området. Arbetet har delats in i 6 olika arbetsområden - - Mogata-Skällvik, Össby-Dyhult, Bottna-Tjärholm, Börrum, Norra Finnö samt Ramsdal-Södra Finnö. Kontaktpersoner för respektive område framgår av informationen på bredbandsanktanna.com.

- Vi har ett stort och viktigt arbete framför oss. Vi måste se till att sprida budskapet om det kommande fibernätet och uppmana alla bli medlemmar. Det är först då - när vi vet hur många som vill vara med - som vi kan gå vidare med det mer konkreta arbetet - dvs att börja titta på mer i detalj hur spridningsnäten ska dras. Men till det är det en bit kvar.

KS-ordförande under två mandatperioder

Barbro Tjernström är den första och hittills enda moderatkvinnan som innehaft KS-ordförande posten, och det under två mandatperioder. Barbro har verkat i Söderköpings kommun i 22 år varav 20 som ordförande i fyra av kommunens nämnder. Hon var KS-ordförande under två mandatperioder för moderaterna.

Idag arbetar hon opolitiskt för utveckling av landsbygden och skärgården genom sitt ordförandeskap i de båda föreningarna - Sankt Annabygden och Bredband i Sankt Anna ek. förening.

Föreningen har en hemsida - www.bredbands-sanktanna.se och en blogg som håller dig uppdaterad om allt som händer. Logga in och ta del, uppmanar Barbro.

Barbro fortsätter - vi hörsammade länsstyrelsens uppmaning om att bilda förening och har nu jobbat på så snabbt att vi faktiskt ligger lite före både länsstyrelsen och kommunen.

Vi har idag 500 medlemmar.

Listan över vad bredband via fiber innebär är lång. Här vill jag lyfta fram att den:

- är ett krav för vår överlevnad på landsbygden såväl privatpersoner som för företagare
- är en livsnerv - som gör bygden attraktiv för inflyttning
- ger möjlighet att arbeta från hemmet
- ger otroliga möjligheter till kommunikation och information
- ger pedagoger och elever på den lokala skolan möjligheter att uppnå målen i läroplanen LG11
- ger eleverna lika möjligheter som eleverna i stan
- ökar säkerheten och livskvaliteten för äldre i hemmen och äldreboendet

Nu gäller det att samla hela bygden! Viktigt att alla som är intresserade blir medlemmar i föreningen.

Läs mer på www.bredbands-sanktanna.se

Östen Johansson

- eldsjälens i Östra Ryd

Bredbandsföreningen i väst leds av Östen Johansson. Östen är pensionerad fd. bonde och tidigare kommunalråd som alltid varit intresserad av landsbygdsutveckling.

Östen Johansson i mitten tillsammans med medlemmar ur Östra Ryds byalag

Östen Johansson var tidigare förtroendevald kommunstyrelseledamot i Söderköping under 30 år. Han fick tidigt sitt dataintresse.

- Jag började betala räkningar över nätet redan på 1980-talet. Jag vet verkligen vad det handlar om att vara beroende av sega, långsamma uppkopplingar.
- En av mina starka sidor är att jag är bra på att få människor att samarbeta. Det har bidragit till att jag ofta tar rollen som koordinator. Östen är nu ideellt arbetande samordnare i Östra Rydsbygdens byalag som han var med och bildade för 8 år sedan. Är också aktuell som koordinator för Fiberbredband väst E22. En paraplyorganisation för ett antal delområden väster om Söderköping - Drothem-Skönberga, Västra Husby, Luddingsbo samt Östra Rydsbygden.
- Vi samordnar byalagens arbete, med hjälp av EU-stöd. Totalt har Kustlandet Leader bidragit med c:a 120-150 000 kr till utredning av fiberbredband väster om E22. I arbetet ingår att hjälpa till med praktiska frågor och förmedla kontakter.

Intresseanmälan för fiberbredband

Tillsammans med Sankt Anna Bredbandsförening och Söderköpings kommun har Östen och Fiberbredband väster om E22 gjort ett marknadsföringsprojekt som bestod av en intresseanmälan som gick ut till c:a 5000 hushåll på landsbygden i kommunen.

- Vi har sammanställt svaren och katalogiserat dem, berättar Östen vidare. Vi fick en svarsfrekvens om cirka 35-40%. Detta arbete fortsätter nu ute i byalagen där flera områden redan har många intresseanmälningar. Men fler måste det bli. Vi arbetar tillsammans med kommunen och kommunens konsult kring hur stam- och spridningsnätet ska kunna byggas på ett effektivt sätt, så att så många som möjligt på landsbygden ska kunna erbjudas anslutning enligt den IT-infrastrukturplan som antagits av kommunen.

Östens argument till varför satsningen på fiberbredband är så viktig för landsbygden:

Fiberbredband till hushåll och företag på landsbygden är livsviktigt för att vi ska få behålla så många av våra ungdomar som möjligt. Skolorna i Östra Ryd och Västra Husby får idag dela på var sina 2 Mbitt till samtliga elever samt IP-telefon, det ger ett svårt handikapp gentemot undervisningen i stadens skolor.

För alla våra företag är det nödvändigt att kunna ha bra datakommunikation. Ta till exempel alla lantbruksföretag som måste hantera sin SAM-ansökan (EU-ersättningar) online. Den består av stora kartfiler som ska laddas upp och ned. Viktigt att hanteringen fungerar smidigt och utan onödiga svars/väntetider. Även Internetföretagen etablerar sig på landsbygden vilket naturligtvis ställer krav. Vi i sydvästra kommundelen har idag ingen Telia/Skanova fiber, all ADSL-uppkoppling sker med radiolänk till telestationerna och vidare med koparkabel detta är mycket begränsande och av mycket varierande kvalitet. Även för oss äldre är det viktigt att i framtiden kunna ha ett tryggt kommunikationssätt med vårdcentral, trygghetslarm m.m. Det möjliggör för flera att kunna bo kvar hemma, även på landet. Mobilmasterna räcker inte till att täcka området för mobiltelefoner och ännu mindre för mobilt bredband. Inte heller kommer 4G att byggas ut så att det blir fullt användbart på landsbygden.

<http://www.ostrarydbyalag.se/>
och <http://www.bredbandve22.se/>

Länkar

Söderköpings kommun - <http://www.soderkoping.se/Aktuella-fragor/Bredbandsutbyggnad/>
Bredbandsföreningarna i Söderköping – dvs byalagen. Här samlar vi länkar till de aktuella utbyggnadsprojekten i kommunen. Saknar du någon är vi tacksamma om du hör av dig så att vi kan presentera en så komplett sammanställning som möjligt.

Bredband Sankt Anna ek förening - www.bredbands-anktanna.se

Bredbandsbloggen för Sankt Anna - <http://sanktan-nabredband.wordpress.com/>

Östra Ryds-byalag -
<http://www.ostrarydbyalag.se/>
och <http://www.bredbandve22.se/>

Mariehov - Drothem-fiber 123 - <http://www.drothem-fiber-123.se>

Länsstyrelsen i Östergötlands bredbandsstrategi
Ta del av genomförandestrategin för landsbygdsprogrammet
<http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/infrastruktur-och-it/bredband/Pages/index.aspx>

Länsstyrelsen i Östergötlands län - nyhet om grävstart
<http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/Sv/nyheter/default/Pages/gravstart-for-fibernat-i-soderkopings-kommun.aspx?keyword=fiber>

Länkar till aktörer och omvärld
www.skanova.se

Kommunikationsoperatör Telia - www.bredbandswebben.se

Söderköping - www.sorpnat.se

Norrköpings kommun - www.norrkoping.se/bo-miljo/bredband/

Linköpings kommun - www.utsiktbredband.se

PTS - Post- och telestyrelsen arbetar för att alla i Sverige ska ha tillgång till effektiva, prisvärda och säkra kommunikations-tjänster.
www.pts.se

Bredbandskartan visar tillgången till fast bredband där folk bor och arbetar. Tillgången visas på nationell, regional, kommunal och kvartersnivå. Den visar tillgången till olika tekniker (fiber, kabel osv.) och olika hastigheter. Dessutom visas information om nätägare, det vill säga aktörer som äger mobil-sändare eller nät i närheten av en viss plats. Den som är intresserad av att bygga bredband kan således enkelt hitta närmaste anslutningspunkt.
<http://bredbandskartan.pts.se/>

Bredbandsforum är en del av regeringens bredbandsstrategi. Forumet främjar samverkan kring bredbandsutbyggnad. Det övergripande målet i strategin är att Sverige ska ha bredband i världsklass. Det innebär att år 2020 bör 90 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.
<http://www.bredbandivarldsklass.se/>

Svenska stadsnätetsföreningen (SSNf) är en oberoende intresse- och branschorganisation för Sveriges stadsnät. SSNf arbetar för att stödja medlemmarna att skapa öppna framtidssäkra stadsnät. Dessutom verkar organisationen för att kunskapen om stadsnäten ska öka.
<http://www.ssnf.org>

Länsstyrelsen i Östergötlands bredbandsstrategi
Ta del av genomförandestrategin för landsbygdsprogrammet
<http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/infrastruktur-och-it/bredband/Pages/index.aspx>

Nyttiga länkar ur "Handbok för fibernätsföreningar"

Handboken för fibernätsföreningar (som ekonomiska föreningar) är till för den som har startat eller planerar att starta en fibernätsförening som ekonomisk förening. Den är utgiven av Coompanion Kronoberg i samarbete med Leader Linné.

Du hittar den som pdf på http://www.bredbandivarldsklass.se/Global/Dokument/Handbok%207_tredje_upplagan_done-1.pdf

Där finns information om bland annat:

- Olika former för organisering
- Affärsmodellen
- Om att starta förening, driva och avveckla
- Länkar m.m.

Skatteverkets ställningstagande angående moms:
<http://www.skatteverket.se/rattsinformation/stallningstaganden/2012/stallningstaganden2012/13136742412111.5.71004e4c133e23bf6db800084092.html>

Bolagsverket:
<http://www.bolagsverket.se/blanketter/ekonomisk/>

Skatteverket:
<http://www.skatteverket.se/foretagorganisationer/startadrivaavslutaforetag/startaregistrera.4.58d555751259e4d661680006123.html>

Information från bredbandsforum:
<http://www.bredbandivarldsklass.se/Vagledning-for-byanat/>

Lagen om ekonomiska föreningar:
<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19870667.htm>

Byalagskoncept för koppling av stamnätsfiber till områdesnät

För att få tillgång till fibernät på landsbygden bör man formera sig i grupperingar (så kallade byalag) vilka ansvarar för att det lokala nätet byggs.

Grundprincipen för ett byalag är att hushåll och företag som är intresserade av att ansluta sina fastigheter till det fiberbaserade bredbandsnätet, går samman i en "bredbandsförening", byalag eller enkelt bolag i anslutning till det område man bor i. Byalaget samordnar intresseanmälningar, upphandling och byggnation av de enskilda områdesnäten (även kallat spridningsnät) samt samordnar alla kontakter. Områdesnätet ansluts slutligen till fiberstamnätet. Konceptet med att bilda förening eller enkelt bolag gäller för alla på landsbygden.

Att välja formen "enkelt bolag" lämpar sig bäst om byalaget inte själv ska äga nätet utan endast bekosta anläggningsarbetet. Ett enkelt bolag är en överenskommen mellan bolagsmännen/parterna att utföra något tillsammans. Bolaget är ingen juridisk person.

[Mer information i Handbok för Fibernätsföreningar – se länklista]

Syftet är att ha möjlighet att söka bidrag för sin anslutning till fiberstamnätet hos Länsstyrelsen. Genom att gå samman blir t.ex. grävning, administration etc för de enskilda fastigheterna billigare och går smidigare då arbetet görs synkroniserat av sammanslutningen och i deras regi. Byalaget ansvarar också för att väcka det lokala intresset för anslutning till nätet. Ju fler intressenter desto lägre blir anslutningskostnaderna.

Efteranslutning av fastigheter är möjlig men då tillkommer inställesekostnad och övriga tidigare gemensamma kostnader. Ju fler som deltar från start förenklar och förbilligar för alla!

Byalagsorganisationen i Söderköpings kommun

I Söderköpings kommun leds arbetet kring bildandet av de lokala byalagen/bredbandsföreningarna av två paraplyorganisationer som består av områdena öster och väster om E22, söder om Göta kanal. De i sin tur är uppdelade på ett antal delområden som vanligen består av socknar eller mindre tätorter

– Den kritiska framgångsfaktorn för att vi verkligen ska lyckas med vår satsning har de lokala bredbandsföreningarna, konstaterar projektägaren och tekniska chefen Michael Botvidsson. Det är de som har ansvaret att få ut bredbandet från stamnätsfibern till sina fastigheter. Deras uppgift är alltså att arbeta med

förtätning och information ut till invånarna. – När det gäller Söderköpings exakta utformning av vårt "byalagskoncept" finns ett utredningsuppdrag som ska vara klart våren 2013. Vi kommer att återkomma till det i något av de kommande numren av Fibernytt.

Norr om Göta Kanal finns Byalaget i Drothem Fiber 1-2-3 som kopplat på sig på Skanovas och Eddimas befintliga nät i området.

Kontakt: Hans Edman, tel 0121-14936, p.h.edman@telia.com

Öster om E22 har en ekonomisk förening "Bredband i Sankt Anna" bildats, som i olika delområden ska svara för projektering och etablering av byalag för utbyggnaden av spridningsnät ut till fastigheterna från stamnätsfibern.

Kontakt: Barbro Tjernström, tel 0121-22181, barbro.tjernstrom@tele2.se

Väster om E22 har "Fiberbredband väster E22" bildats vilket är en paraplyorganisation för fyra olika områden med byalag/intresseföreningar som ansvariga.

Kontakt: Östen Johansson 070-540 73 03, rydjohan@gmail.com 0707

Första inkopplingen gjord av Drothems byalag

Den 5 november firade Drothemsbygden sin första inkoppling av bredbandsfiber. Byalaget är det första i länet som på egen hand ordnat ett lokalt bredbandsnät. Invigningstalade gjorde riksdagsledamot Betty Malmberg och Gerd Aronsson, andre vice ordförande i KF Söderköpings kommun. IT-minister Anna-Karin Hatt hade skickat en hälsning där hon lovordade de ideella insatser byalaget gjort för att åstadkomma bredband till byn.

83 fastighetsägare har tecknat sig för uppkoppling på Telia/Skanovas stamnät och ytterligare 14 på Eddimas nät.

Nätet kommer enligt artikel i Norrköpings Tidningar vara färdigrävt till jul. Skanova köper därefter Drothems byalagsnät till marknadspris och Telia svarar för innehållet i nätet.

Information om projektet finns på www.drothem-fiber-123.se

Håll dig uppdaterad!

Det pågår ett intensivt arbete ute på landsbygden, på orterna längs fiberstamnätets sträckning, med att formera byalag som ska ta hand om och se till att förtätning blir möjlig så att fibern verkligen når ända fram dit den behöver komma. Det är därför viktigt att du ger dig tillkänna och meddelar ditt intresse till de ansvariga i just ditt byalagsnät.

Notiser

Mer pengar till bredband 2013

Länsstyrelsen meddelar att landsbygdsprogrammet förstärks med 600 miljoner för bredbandsinsatser under 2013. Medlen kan sökas av kommuner och föreningar. Mer information kring IT-infrastruktur och stöden kopplade till detta under rubriken samhällsplanering och kulturmiljö.

Förslag till regional bredbandsstrategi på remiss

Länsstyrelsen i Östergötland väntar i dagarna svar på remissen Bredbandsstrategi för Östergötland 2013-2020. Syftet är att aggregera kommunernas mål och prioriteringar till regional nivå.

De övergripande regionala målen för bredbandsutbyggnaden i Östergötland säger att:

- År 2020 har 90 % av befolkningen och arbetsplatserna tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s
- Öppet, robust, redundanter och operatörsneutralt nät mellan samtliga kommunhuvudorter.
- Alla skolor ska ha tillgång till 100 Mbit/s

PTS lanserar Bredbandskartan

2012-09-24

PTS har lanserat Bredbandskartan, en ny e-tjänst som visar bredbandstillgången i Sverige. Syftet är att underlätta för län, kommuner, byalag och privatpersoner som planerar bredbandsutbyggnad.

Bredbandskartan visar tillgången till fast bredband där folk bor och arbetar. Tillgången visas på nationell, regional, kommunal och kvartersnivå. Den visar tillgången till olika tekniker (fiber, kabel osv.) och olika hastigheter. Dessutom visas information om nätägare, det vill säga aktörer som äger mobiländare eller nät i närheten av en viss plats. Den som är intresserad av att bygga bredband kan således enkelt hitta närmaste anslutningspunkt.

<http://bredbandskartan.pts.se/>

Svenska Stadsnätets förening förtydligar definitionen av öppna nät

Ett öppet nät är en infrastruktur som är tillgänglig för marknads alla aktörer på likvärdiga villkor. Nätet är öppet för alla som vill hyra fiber och för alla som vill erbjuda tjänster i ett aktivt nät

Öppet för alla med likvärdiga villkor?

Läs den långa versionen här – <http://www.ssnf.org/Stadsnat/Oppet-nat/>

Möten om bredband i Sankt Anna och Mogata

Under november månad har informationsmöten om den kommande utbyggnaden av bredbandet hållits i bland annat Sankt Anna och Mogata. Till mötet i Mogata kom 150 personer och i Sankt Anna fanns cirka 60 personer på plats.

Barbro Tjernström, som är föreningens ordförande, hälsade alla välkomna. Barbro presenterade kvällens aktörer samt de områdesansvariga som fanns med från föreningen.

Michael Botvidsson, Teknisk chef och projektchef för utbyggnaden av fibernätet i Söderköpings kommun berättade om de nationella målen, sträckning av stamledning, budget och finansiering. Vidare informerade han om slutprodukten, avgifter och nuläget i projektet. Michael Botvidsson förmedlade också läget hos våra grannkommuner när det gäller bredbandsutbyggnad.

På <http://sanktannabredband.wordpress.com/> finns information om de olika byalagen och det pågående arbetet. Där finns också möjlighet att anmäla sig som följare av bredbandsbloggen för Sankt Anna.

Frågor och svar

Michael Botvidsson, Teknisk chef, svarar tillsammans med ordföranden för de båda byalagen Östen Johansson och Barbro Tjernström.

Ett förtydligande ska göras på det vi skrev i förra numret av Fibernytt om fibernät på upp till 100 Mbit/s. Vi följer självklart nationella bredbandsstrategin och den lovar bredband om minst 100 Mbit till år 90% av befolkningen 2020, så också vi.

Michael B

Det har också kommit en del **frågor från er som bor på Öarna och Södra Finnö** som naturligtvis gläds med alla som nu har förmånen att bo nära stationer och stamledning, men som själva inte vet om fiber någonsin kommer bli möjlig för egen del.

Michael B och Östen J svarar - Det finns mycket som kan göras för att undersöka möjligheterna att nå också er. Det krävs ett lokalt engagemang och driv - så se till att ni formerar er i bredbandsföreningar/byalag. Ta kontakt med era kontaktpersoner i Bredband Sankt Anna ek. förening så hjälper de er komma igång. Det kan handla om möten med representanter för länsstyrelsen, kommunen osv. Vi får dock inte glömma bort att utbyggnadsprojektet av stamnätet etapp I precis har startat. Det ska vara klart 2013 och i drift våren 2014. Parallellt kommer arbetet med spridningsnäten att ta form. Det kommer hända mycket på bygden under kommande år och många frågetecken kommer förhoppningsvis att rätas ut.

En fråga har ställts om när fiberbredbandet är aktuellt för utbyggnad till Porsängen Börrum, vägen mot Södra Finnö efter Hösterum.

Michael B svarar - Jag kan tyvärr inte lova några datum. Vi jobbar med att få igång byggnationen av första sträckan. När vi fått ordning på den så ska vi jobba oss vidare i kommunen. Vi har ännu inte gjort någon tidplan för fortsättningen men när vi väl är igång kommer det rulla på relativt fort.

Korrigerering

Hans Edman och Ingvar Agermo, Drothems byalag vill ha en korrigerering av vår information under rubriken "Kritiska röster mot utbyggnaden" i förra numret av Fibernytt, och som var baserad på en tidningsintervju med dem i NT.

De menar att referatet ger en felaktig bild av deras kritik då man bl.a., utan att redovisa resten av texten, påstår att:

- 1/ "vi protesterar mot att kommunen medfinansierar utbyggnaden av ettnytt bredbandsnät på landsbygden".
- 2/ "Skanovas nät är ca 15 mil långt och skulle behöva byggas ut med ytterligare 4 mil för att motsvara det planerade nya nätet, menar de".

Så här ligger det till

1/ Vad vi protesterade emot, är att kommunen inte samarbetar med Telia Skanova och kompletterar deras redan befintliga stamfiber för att på så sätt få bästa totalekonomi utan istället tänker slösa bort många miljoner kronor.

2/ Det menade vi inte alls. Dom 4 milen är vad som saknas för att få basfiber i hela kommunen, dvs långt mer än vad kommunen planerar.

Ledigt uppdrag

*Kommunen söker teknisk projektledare
för utbyggnaden av stamfibernetet
till landsbygden i
Söderköpings kommun.*

Du bistår projektägare Michael Botvidsson i arbetet med fiberutbyggnaden.

Du blir länken ut till breddbandsföreningarna och håller i det praktiska samordningsarbetet i projektet.

Du är initierad i fibertekniken, kommunikativ, lyhörd och van att hantera komplexa projekt.

Intresserad?

**Kontakta Michael Botvidsson, teknisk chef Söderköpings kommun
och projektägare för Fiber till landsbygden,
på tel 0121-186 14, michael.botvidsson@soderkoping.se**